

В. В. Стрілець

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Полтавського національного технічного університету
імені Юрія Кондратюка,
докторант кафедри методики викладання іноземних мов й
інформаційно-комунікаційних технологій
Київського національного лінгвістичного університету

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПИСЬМОВОМУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Соціальне замовлення на письмових перекладачів науково-технічних текстів, здатних надати якісні перекладацькі послуги в різних галузях, спонукає науковців і викладачів вищих закладів освіти до розробки ефективної методики навчання студентів-філологів, яка, як і кожна методична система, має базуватися на підході – певній позиції щодо сутності формування компетентності в письмовому науково-технічному перекладі. У статті здійснено огляд запропонованих науковцями підходів до навчання різних аспектів перекладу, а також розкрито зміст підходів, релевантних для формування компетентності в письмовому науково-технічному перекладі.

Згідно з особистісно-діяльнісним підходом, процес навчання спрямований на формування професійної особистості перекладача, яка розглядається як активний суб'єкт учіння, здатний до самостійної діяльності та готовий до самовдосконалення впродовж усього життя шляхом вирішення професійних перекладацьких завдань проблемного характеру. Спирання на компетентнісний підхід забезпечує відповідність фахової підготовки майбутніх бакалаврів філології соціальному замовленню, міжнародним освітнім стандартам, а також спрямовує освітній процес на досягнення конкретних результатів навчання. Реалізація контекстного підходу передбачає послідовне моделювання в навчальній діяльності цілісного змісту, форм й умов професійної діяльності, а також поєднання нових і традиційних педагогічних технологій. Комунікативно-когнітивний підхід відображає особливості перебігу письмового перекладу як складного рецептивно-репродуктивного / продуктивного посередницького виду мовленнєвої діяльності в умовах міжкультурної комунікації та як інтелектуально-пізнавального процесу, який передбачає переробку отриманої інформації через її зіставлення з накопиченими лінгвістичними й екстралінгвістичними знаннями. Культурологічний підхід сприяє формуванню міжкультурної компетентності майбутніх перекладачів.

Ключові слова: *письмовий науково-технічний переклад, бакалаври філології, майбутні перекладачі, компетентність, підхід.*

Постановка проблеми. Розвиток науково-технічного прогресу й активізація міжнародних зв'язків спричинили попит на письмових перекладачів науково-технічних текстів, здатних надати якісні перекладацькі послуги в різних галузях: нафтогазовій, машинобудівній, будівельній тощо. Це соціальне замовлення спонукає науковців і викладачів закладів вищої освіти до розроблення ефективної методики навчання студентів спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Як і кожна методична система, вона має ґрунтуватися на підході до навчання – «певній позиції, точці зору, що зумовлює дослідження, проектування, організацію того чи іншого явища, процесу (в нашому випадку – освіти)» [3, с. 9], а в контексті іншомовної освіти – «базовій категорії навчання іноземних мов і культур, яка визначає стратегію навчання і вибір методу навчання, за допомогою якого реалізується ця стратегія, на точці зору на

сутність того, як варто формувати іншомовну комунікативну компетентність» [8, с. 81].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці, які вивчали аспекти навчання перекладу, пропонували свій підхід чи низку підходів залежно від предмета дослідження: особистісно-діяльнісний підхід – із метою формування професійної компетентності перекладача науково-технічних текстів (Н.М. Гавриленко), навчання перекладу науково-технічних текстів із використанням інформаційних технологій (Д.А. Алферова), формування у майбутнього перекладача професійного іміджу (Ю.І. Матюшина); особистісно-орієнтований підхід – із метою навчання письмового перекладу суспільно-політичних текстів (Л.М. Єжова), дистанційного навчання письмового перекладу в системі додаткової освіти (О.А. Козленкова) та формування готовності майбутніх перекладачів до професійної творчої діяльності (О.В. Шупта); особистісно-діяльнісний, компетентнісний та інтегрований підходи – з метою формування компетент-

ності в письмовому перекладі наукових текстів (Л.О. Максименко); компетентнісний, системний, особистісно-орієнтований і когнітивно-креативний підходи – з метою навчання письмового перекладу науково-технічних текстів на білінгвальній основі (Н.І. Суханова); системний і міждисциплінарний підходи – з метою методичного моделювання в навчанні письмового перекладу (Н.С. Казанцева); підхід односторонності й дискурсивний підхід – із метою формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі (Т.І. Кавицька); компетентнісний і комунікативно-когнітивний підходи – з метою навчання стратегій письмового перекладу офіційно-ділових текстів (О.А. Михайленко); культурологічний, контекстний і компетентнісний підходи – з метою професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови (О.В. Попова); технологічний – із метою навчання майбутніх інженерів перекладу фахових текстів із застосуванням комп'ютерних технологій (Н.О. Макоєд); діяльнісний, компетентнісний, комунікативний і системний підходи – з метою навчання студентів немовних спеціальностей перекладу технічної документації (К.С. Тарасова); особистісно-діяльнісний, контекстно-компетентнісний, комунікативно-когнітивний і модульний підходи – з метою розвитку інформаційно-організаційної компетентності майбутнього перекладача (А.С. Леонова); системний і контекстно-модульний підходи – з метою формування професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами інформаційних технологій (О.В. Гребенщикова); особистісно-діяльнісний, системний, науково-діагностичний, функціональний, контекстний, компетентнісний і комбінований підходи – з метою розширення їхньої професійної мобільності мультимедійними засобами (Ю.В. Троїцька); синергетичний, компетентнісний і лінгво-інформаційний підходи – з метою сприяння лінгво-інформаційній самостійності майбутніх перекладачів (Є.В. Ожегова); особистісно-діяльнісний, системно-цілісний, інтегративний і комунікативний підходи – з метою формування перекладацької стратегії через розвиток пізнавальної активності студентів (К.Г. Бабаскіна); системний та аксіологічний підходи – з метою формування їхньої професійної спрямованості (О.А. Сорокіна); ситуаційно-суб'єктний підхід – з метою формування професійно-посередницької культури (І.Ю. Ієронова); лінгвокраїнознавчий підхід – із метою навчання письмового перекладу економічних текстів (А.О. Христюбова), а також розвитку лінгвокраїнознавчої компетентності перекладачів (Я.Б. Ємельянова); диференційований підхід – із метою реалізації їхньої іншомовної освіти на основі застосування програмно-педагогічних засобів (О.В. Старікова). Детальніша інформація щодо згаданих досліджень представлена в таблиці 1.

Незважаючи на підвищений інтерес науковців до виокремлення підходів до навчання різних аспектів перекладу, з яких найпоширенішими є особистісно-діяльнісний і компетентнісний підходи, мало конкретизованими залишилися підходи до навчання письмового науково-технічного перекладу з урахуванням сучасних освітніх парадигм і особливостей перебігу цього специфічного виду мовленнєвої діяльності.

Мета статті – з'ясувати підходи до формування у майбутніх бакалаврів філології компетентності в письмовому науково-технічному перекладі та розкрити їх зміст.

Виклад основного матеріалу. Сучасний ринок перекладацьких послуг висуває високі вимоги не лише до професійних умінь письмового перекладача, але й до його особистісних якостей і вмінь взаємодіяти з іншими суб'єктами професійної діяльності, що потребує застосування відповідного підходу в процесі його навчання у закладі вищої освіти. З-поміж сучасних антропоцентричних дидактичних підходів – особистісно-орієнтованого, суб'єктного, аксіологічного – запропонований І.О. Зимньою **особистісно-діяльнісний підхід**, який характеризується системністю й чіткістю, найбільше, на нашу думку, відповідає освітнім потребам майбутніх перекладачів, що підтверджується його високою популярністю серед науковців.

У рамках цього підходу процес навчання спрямований на формування професійної особистості перекладача, яка розглядається як активний суб'єкт учіння, здатний до самостійної діяльності, готовий до безперервного процесу самоосвіти й самовдосконалення впродовж усього життя [7, с. 94]. Його застосування сприяє переходу зовнішніх детермінантів формування процесу у внутрішні умови становлення нового типу перекладача [4, с. 18].

Особистісний складник передбачає орієнтацію на психологічну структуру студента, яка включає «мотиваційний, психофізіологічний, інтелектуальний, емоційний, предметно-практичний, регулятивний, вольовий, екзистенціальний і соціально-комунікативний елементи» [15, с. 96]. Л.М. Єжова підкреслює його значущість для цілеспрямованого формування інтелектуальних умінь, які відображають специфіку критичного мислення (аналіз, зіставлення, порівняння, узагальнення, екстраполяція), самостійність студентів у процесі навчання для стимулювання їхньої пізнавальної діяльності [2, с. 6].

Згідно з діяльнісним складником, перекладацька компетентність формується шляхом вирішення професійних перекладацьких завдань, які мають зазвичай проблемний характер. При цьому на перший план виходять суб'єкт-суб'єктні відносини (викладач – студент), пов'язані з їх спіль-

Таблиця 1

Підходи до навчання перекладу в наукових дослідженнях

Автор, рік	Формат публікації	Суб'єкти навчання	Мета навчання	Вид перекладу	Мови	Підходи
Н.М. Гавриленко, 2006 р.	докт. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі у сфері професійної комунікації	переклад науково-технічних текстів	усний і письмовий	французька й російська	особистісно-діяльнісний
Д.А. Алферова, 2010 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі у сфері професійної комунікації	переклад науково-технічних текстів із використанням інформаційних технологій	письмовий	французька й російська	особистісно-діяльнісний
Н.І. Суханова, 2013 р.	канд. дисертація (13.00.02)	студенти технічних спеціальностей	переклад науково-технічних текстів на білінгвальній основі	письмовий	французька й російська	компетентнісний, системний, особистісно-орієнтований, когнітивно-креативний
К.С. Тарасова, 2013 р.	канд. дисертація (13.00.02)	студенти немовних спеціальностей	переклад технічної документації	письмовий	англійська й російська	компетентнісний, системний, діяльнісний, комунікативний
Л.О. Максименко, 2017 р.	стаття	студенти-філологи	компетентність у перекладі наукових текстів	письмовий	англійська й українська	особистісно-діяльнісний, компетентнісний, інтегрований
Л.М. Ежова, 2003 р.	канд. дисертація (13.00.02)	студенти спеціалізованих ЗВО	переклад суспільно-політичних текстів	письмовий	англійська й російська	особистісно-орієнтований
А.О. Христюлова, 2013 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі	переклад економічних текстів	письмовий	французька й російська	лінгвокраїнознавчий
Н.С. Казанцева, 2010 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі	письмовий переклад	письмовий	англійська й російська	системний, міждисциплінарний
О.В. Попова, 2017 р.	докт. дисертація (13.00.04, 13.00.02)	майбутні перекладачі	професійно-мовленнєва підготовка	усний і письмовий	китайська й українська	культурологічний, контекстний, компетентнісний
Т.І. Кавицька, 2015 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні філологи	текстотвірна компетентність	письмовий	англійська й українська	підхід односторонності, дискурсивний
О.А. Михайленко, 2015 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні філологи	стратегії перекладу офіційно-ділових текстів	письмовий	англійська й українська	компетентнісний, комунікативно-когнітивний
О.А. Козленкова, 2009 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі у сфері професійної комунікації	дистанційне навчання перекладу в системі додаткової освіти	письмовий	англійська й російська	особистісно-орієнтований
Н.О. Макоєд, 2002 р.	канд. дисертація (13.00.04)	майбутні інженери	переклад фахових текстів із застосуванням комп'ютерних технологій	письмовий	англійська й українська	технологічний
А.С. Леонова, 2016 р.	канд. дисертація (13.00.08)	майбутні перекладачі	інформаційно-організаційна компетентність	усний і письмовий	іноземна й російська	особистісно-діяльнісний, контекстно-компетентнісний, комунікативно-когнітивний, модульний
О.В. Гребенщикова, 2005 р.	канд. дисертація (13.00.08)	майбутні перекладачі	професійна компетентність засобами інформаційних технологій	усний і письмовий	англійська й російська	системний, контекстно-модульний
Ю.В. Троїцька, 2017 р.	канд. дисертація (13.00.08)	майбутні перекладачі у сфері професійної комунікації	професійна мобільність мультимедійними засобами	усний і письмовий	англійська й російська	особистісно-діяльнісний, системний, науково-діагностичний, функціональний, контекстний, компетентнісний, комбінований

Закінчення таблиці 1

Автор, рік	Формат публікації	Суб'єкти навчання	Мета навчання	Вид перекладу	Мови	Підходи
Є.В. Ожегова, 2012 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі	лінгво-інформаційна самостійність	усний і письмовий	іноземна і російська	синергетичний, компетентнісний, лінгво-інформаційний
К.Г. Бабаскіна, 2011 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі	перекладацька стратегія	усний і письмовий	іноземна і російська	особистісно-діяльнісний, системно-цілісний, інтегративний, комунікативний
О.В. Шупта, 2005 р.	канд. дисертація (13.00.04)	майбутні перекладачі	готовність до професійної творчої діяльності	усний і письмовий	англійська і українська	особистісно-орієнтований
Ю.І. Матюшина, 2010 р.	канд. дисертація (13.00.08)	майбутні перекладачі	професійний імідж	усний і письмовий	іноземна і російська	особистісно-діяльнісний
О.А. Сорочкіна, 2008 р.	канд. дисертація (13.00.08)	майбутні перекладачі	професійна спрямованість	усний і письмовий	англійська і російська	системний, аксіологічний
І.Ю. Ієронова, 2008 р.	докт. дисертація (13.00.08)	майбутні перекладачі	професійно-посередницька культура	усний і письмовий	іноземна і російська	ситуаційно-суб'єктний
Я.Б. Ємельянова, 2005 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі	лінгвокраїнознавча компетентність	усний	англійська і російська	лінгвокраїнознавчий
О.В. Старікова, 2011 р.	канд. дисертація (13.00.02)	майбутні перекладачі	іншомовна освіта	усний і письмовий	іноземна і російська	диференційований

ним вирішенням. Спираючись на запропоноване О.М. Ротановою [12, с. 12–13] трактування реалізації особистісно-діяльнісного підходу в освітньому процесі, в контексті нашого дослідження ми розглядаємо *навчання* як постановку й організацію вирішення проблемно-комунікативних завдань (різного рівня складності) викладачем через активізацію пізнавальної потреби студентів, актуалізацію їхнього наявного досвіду, надання орієнтирів щодо використання способів і засобів перекладу, зокрема, інформаційно-комунікаційних технологій, *учіння* як вирішення студентами проблемно-комунікативних завдань через переживання інтелектуальної трудності, актуалізацію знань, навичок і вмінь (лінгвістичних, екстралінгвістичних, перекладацьких, інформаційно-технологічних), рефлексію й структурування досвіду, усвідомлення потреби в окремих знаннях, навичках, умінь й алгоритмах дій, запит у викладача необхідної інформації, а також формулювання власних проблемно-комунікативних завдань і їх розв'язання у взаємодії з іншими студентами і викладачем за допомогою відомих способів і засобів.

Сучасна освітня парадигма ґрунтується на **компетентнісному підході** до процесу підготовки фахівців, зокрема майбутніх бакалаврів філології. Міжнародні стандарти, а також вітчизняні освітні документи (освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів філології) формують результати навчання у вигляді компетентностей, що охоплюють «знання, уміння, навички, досвід діяльності, ціннісні орієнтації, світогляд й особистісні якості людини, які вона здатна застосувати в конкретній ситуації задля здійснення ефективної діяльності з метою виконання завдання або вирішення проблеми й отримання оптимального результату» [6, с. 7]. Спираючись на цей підхід забезпечує відповідність фахової підготовки майбутніх бакалаврів філології соціальному замовленню, міжнародним освітнім стандартам, а також спрямовує освітній процес на досягнення конкретних результатів навчання. Компетентність у письмовому науково-технічному перекладі формується за умови збалансованого розвитку її складників: білінгвальної, екстралінгвістичної, операціональної (власне перекладацької), текстотипологічної, інформаційно-технологічної, навчально-стратегічної й особистісної компетентностей [14, с. 406].

Письмовий переклад, з одного боку, є складним рецептивно-репродуктивним / продуктивним посередницьким видом мовленнєвої діяльності в умовах міжмовної і міжкультурної комунікації, спрямованим на створення вторинного текстового продукту, з іншого – інтелектуально-пізнавальним процесом, який «передбачає переробку отриманої інформації, її зіставлення з накопиченими лінгвістичними й екстралінгвістичними знаннями» [17, с. 278]. Тому, слідом за А.С. Леоновою [7, с. 95]

і О.А. Михайленко [9, с. 62], вважаємо за доцільне будувати систему формування відповідної компетентності в контексті **комунікативно-когнітивного підходу**.

Комунікативно-когнітивний підхід органічно поєднує характеристики його складників: два базових етапи когнітивного процесу – формування образу і відтворення образу, а також найважливіші постулати комунікативного підходу [13, с. 56].

Врахування когнітивного складника зумовлено тим, що сприйняття й породження тексту перекладачем є безперервним когнітивним процесом оброблення лінгвістичної й екстралінгвістичної інформації, яка надходить із зовнішнього середовища, оскільки багато перекладацьких рішень приймається на стику алгоритмізованих формально-логічних і пошуково-евристичних, інтуїтивних операцій [16, с. 10]. Якщо компетентнісний підхід акцентує на результатах навчання перекладу, то когнітивний – на його процесі, важливими моментами якого є специфічні механізми перекладацького осмислення, засвоєння й відображення, що супроводжуються мисленнєвими операціями зіставлення, порівняння, аналізу, синтезу, узагальнення, абдукції.

Комунікативний складник підходу, що розглядається, вказує на необхідність «максимального зближення процесів навчання і реального спілкування» [8, с. 83], тобто відтворення письмової посередницької рецептивно-репродуктивної / продуктивної перекладацької діяльності в певній галузі (нафтогазовій, машинобудівній, будівельній тощо), за такими параметрами, як комунікативно-вмотивована мовленнєва поведінка і предметність процесу спілкування.

Ідея моделювання в освітньому процесі умов професійної діяльності лежить в основі ще одного дидактичного підходу, який частково співзвучний з описаним вище, – **контекстного**. На думку його автора А.А. Вербицького, контекст – це відображена у свідомості людини система внутрішніх і зовнішніх факторів й умов її поведінки і діяльності в конкретній ситуації, яка визначає смисл і значення цієї ситуації як цілого, а також її компонентів [1, с. 1]. Реалізація контекстного підходу передбачає послідовне моделювання в навчальній діяльності цілісного змісту, форм й умов професійної діяльності, застосування принципу проблемності змісту навчання і процесу його протікання, адекватність форм організації учіння студентів цілям і змісту навчання, діалогічне спілкування суб'єктів освітнього процесу, обґрунтоване поєднання нових і традиційних педагогічних технологій, відкритість – використання задля досягнення цілей навчання і виховання педагогічних технологій, запропонованих у межах інших підходів, та емпіричного досвіду викладачів [1, с. 4]. У контексті цього підходу доцільним є створення в процесі

фахової підготовки майбутніх письмових перекладачів квазіпрофесійного середовища, яке в сучасних умовах передбачає використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій як загального, так і професійного призначення, а також поступове залучення студентів до виконання реальних перекладацьких проєктів.

Підготовка майбутнього перекладача до участі в діалозі культур у ролі посередника в міжкультурному спілкуванні, «який готовий і здатний розуміти й відчувати систему цінностей іншої культури, а отже, розуміти й відтворювати підтексти, відтінки і нюанси [5, с. 3]», вимагає застосування відповідного підходу, який дослідники називають культурологічним [10], кроскультурним [11], лінгвокраїнознавчим, соціокультурним. Проаналізувавши лінгводидактичні дослідження щодо **культурологічного підходу** до мовної освіти, О.В. Попова наголошує на взаємозалежності й взаємодоповнюваності його інтегральних складників: лінгвокраїнознавчого, лінгвокультурологічного й соціокультурного [10, с. 157], а сам підхід інтерпретує як багатофункціональний механізм формування міжкультурної компетентності майбутнього перекладача як полікультурної мовної особистості в межах робочих мов через співвивчення рідної й іноземної мов і культур відповідних етносоціумів [10, с. 158]. На думку авторки, культурологічний підхід охоплює сукупність прийомів і засобів цілісного набуття знань, умінь і навичок культурологічно-лінгвістичного плану, контентними детермінантами якого є національно-культурна спадщина, етноментальність, національно маркована соціокомунікація й лінгвокультурологічне тло представників України, Великої Британії і США [10, с. 158].

М.І. Прозорова, оперуючи терміном «кроскультурний підхід», вказує на його ефективність для формування культурологічної лінгвокраїнознавчої ерудиції, здатності до входження в образ представника іншої культури, усвідомлення майбутнім перекладачем його миротворчої ролі в міжнародному співіснуванні людства, етнічної толерантності; високого рівня мотивації міжкультурного спілкування [11, с. 16].

Висновки і пропозиції. Проаналізовані нами підходи до формування у бакалаврів філології компетентності в письмовому науково-технічному перекладі (особистісно-діяльнісний, комунікативно-когнітивний, контекстний, компетентнісний і культурологічний) системно охоплюють усі аспекти професійної підготовки майбутнього перекладача: особистість студента як активного суб'єкта учіння, його навчально-пізнавальну діяльність у взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу; комунікативні й когнітивні особливості перебігу письмового перекладу і, відповідно, процесу його навчання; умови формування вказаної компетентності, які максимально моделюють майбутню професійну

діяльність; здатність і готовність майбутніх перекладачів вирішувати професійні проблеми у професійно значущих контекстах з урахуванням міжкультурних особливостей. Сукупність окреслених підходів є підґрунтям для визначення принципів відповідного навчання, що становить перспективу подальших наукових розвідок.

Список використаної літератури:

1. Вербицкий А.А. Контекстный подход к иноязычной подготовке студентов. *Вестник Пермского национального исследовательского политехнического университета*. 2004. С. 1–8. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontekstnyy-podhod-k-inoazychnoy-podgotovke-studentov>.
2. Ежова Л.М. Совершенствование методики обучения письменному переводу общественно-политических текстов на среднем этапе обучения в специализированных вузах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 2003. 20 с.
3. Зимняя И.А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Москва: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 40 с.
4. Иеронова И.Ю. Формирование профессионально-посреднической культуры будущего переводчика в культуросообразной среде университета: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.08. Калининград, 2008. 44 с.
5. Казанцева Н.С. Методическое моделирование в обучении студентов письменному переводу: автореф. ... дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Екатеринбург, 2010. 20 с.
6. Колос Ю.З. Формування інформаційно-технологічних компетентностей майбутніх перекладачів у процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2010. 21 с.
7. Леонова А.С. Развитие информационно-организационной компетенции будущего переводчика: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Казань, 2016. 218 с.
8. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич та ін., за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
9. Михайленко О.А. Методика навчання майбутніх філологів стратегій письмового перекладу офіційно-ділових текстів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2015. 258 с.
10. Попова О.В. Теоретико-методичні засади професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської освіти: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04, 13.00.02. Одеса, 2017. 470 с.
11. Прозорова М.И. Формирование профессионально важных качеств переводчика у студентов-лингвистов в процессе обучения в вузе: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Калининград, 2004. 26 с.
12. Ротанова О.Н. Личностно-деятельностный подход как основа методики обучения иностранным языкам: автореф. ... дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 2004. 16 с. URL: <https://dlib.rsl.ru/viewer/01002664359#?page=1>.
13. Ситнов Ю.А. Коммуникативно-когнитивный подход к развитию грамматической компетенции студентов-лингвистов (на материале сложных грамматических явлений испанского языка): дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02. Пятигорск, 2005. 345 с.
14. Стрілець В.В. Компетентність у письмовому перекладі майбутніх технічних перекладачів. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Київ: Гнозис, 2016. Додаток 3 до Вип. 36. Том II (18). С. 401–407.
15. Стрілець В.В. Психологічна модель студента – майбутнього письмового перекладача. *Вісник КНЛУ. Серія: педагогіка і психологія*. 2018. № 29. С. 96–104.
16. Суханова Н.И. Обучение письменному переводу научно-технических текстов на билингвальной основе: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Тамбов, 2013. 20 с.
17. Швецова Ю.О. Когнитивный подход как теоретическая основа формирования переводческой эрудиции. *Известия Российского государственного пед. у-та им. А.И. Герцена*. 2012. № 133. С. 277–283.

Strilets V. Approaches to developing scientific and technical translation competence

Societal demand for scientific and technical translators able to provide quality translation services in different fields urges scholars and university instructors to elaborate an effective methodology of training Philology students, which like any other methodology system should be based on an approach – a certain viewpoint on the essence of developing scientific and technical translation competence. The article reviews scholars' approaches to teaching different aspects of translation and reveals the content of approaches relevant for forming scientific and technical translation competence.

According to the learner-centered and activity-based approach, teaching process is focused on developing professional personality of a prospective translator who is considered an active learner able to study independently and ready for life-long learning and self-improvement through solving professional translation-related problems. Taking into account the competence-based approach ensures that professional train-

ing of future Bachelors of Philology meets societal demand and international educational standards, as well as directs the teaching-learning process to achieving concrete learning outcomes. Implementation of the context-based approach implies consistent simulation of professional activity's holistic content, forms and conditions in the teaching-learning process as well as combination of innovative and traditional educational techniques. The communicative-cognitive approach reflects peculiarities of the translation process as a complex receptive-reproductive / productive mediatory speech activity in cross-cultural communication and as an intellectual and cognitive process implying information processing through its correlation with accumulated linguistic and extra-linguistic knowledge. The intercultural approach promotes the development of prospective translators' cross-cultural competence.

Key words: *scientific and technical translation, Bachelors of Philology, prospective translators, competence, approach.*